

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Ulkomaalaislain muutosesitys (HE 68 / 2024)

11.9.2024, Olli Varmo

Työmarkkinajohtaja, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Työtä ja hyvinvointia koko Suomeen • Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Yleistä

- Matkailu- ja Ravintola-ala on erittäin työvoimaintensiivinen eikä liiketoimintaa voi harjoittaa ilman riittävää työvoimaa
- Kysyntä on erittäin painottunutta ja sesonkipohjaista
- Alan työntekijöistä 44 % on osa-aikaisessa työsuhteessa (2022)
 - Tyypillisesti osa-aikaisen työsuhteen tuntimäärä vaihtelee 60 – 90 tunnin välillä (kolmiviikkoisjakso)
- Ravintola-alan yritysten työvoimasta jopa yli 20% tulee EU:n ulkopuolelta
 - Erityisesti pikaruokasektori
- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry vastustaa kaikkia työvoiman saatavuuteen liittyviä rajoituksia
- Esityksen vaikutuksia julkiseen talouteen on arvioitu puutteellisesti
 - Dynaamiset vaikutukset jätetty täysin huomioimatta
 - Ulkomaisen osa-aikatyöntekijän (tulot alle 1.600 euroa kuukaudessa) verojalanjälki 10.142 euroa vuodessa, yhteensä 59 miljoonaa euroa

Palkkarajan asettaminen

- Lähtökohtaisesti julkisen vallan ei tulisi puuttua tai häiritä työmarkkinoiden toimintaan rajoja asettamalla tai vaikuttaa alan sisällä tapahtuvaan palkanmuodostukseen
- Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalveluita koskevan työehtosopimuksen alin minimipalkka on 1.804 euroa kuukaudessa/11,35 euroa tunnissa (aputyöntekijä).
 - Ongelmana se, että kokoaikatyötä ei ole tarjolla
 - Alimman palkkaryhmän työntekijöissä runsaasti EU:n ulkopuolelta tulleita työntekijöitä
- Osa-aikatyössä esityksen mukainen palkkaraja alittuu peruspalkan osalta helposti, vaikka kyse on täysin työehtosopimuksen mukaisesta palkasta
 - Esimerkki:
 - Työsopimuksen mukainen työaika keskimäärin 90 tuntia kolmessa viikossa
 - Keskimäärin työtunteja kuukaudessa noin 125
 - Tuntipalkka 11,35 euroa
 - $125 \times 11,35 \text{ euroa} = 1.418,75 \text{ euroa kuukaudessa}$
- MaRa ry: Palkkarajaa ei tulisi säätää lailla. Keskeistä on se, että työnantajat noudattavat työehtosopimuksen määräyksiä alalla maksettavista palkoista.

Palkkarajan laskennassa huomioitavat erät

- Työntekijöiden palkat muodostuvat alasta riippuen erilaisilla tavoilla
- Palvelualoilla erilaisten palkanlisien osuus kohtalaisen merkittävä kokonaisansioista
 - Ruokaravintola- ja pikaruokasektorilla yleensä 15-16 % maksetuista palkoista (ei sisällä vuosilomakustannuksia)
- Edellä esitetyn esimerkin perusteella laskettu palkka + lisät
 - $1.418,75 \times 15\% = 212,81$ euroa
 - $1.418,75 + 212,81 = 1.631,56$ euroa
 - Huomioimalla työntekijän kuukausittaiset reaaliansiot esitetty palkkaraja ylittyy
- Esitetty yksinkertainen laskentatapa johtaa aloilla, joilla lisät vaikuttavat merkittävästi palkanmuodostukseen, virheelliseen lopputulokseen
- MaRa ry: Jos kiinteästä palkkarajasta säädetään lailla, tulee palkkarajaa laskettaessa huomioida myös erilaiset lisät ja korotukset.

Muita huomioita esityksestä

- Lakiin kirjattava selkeä poikkeamismahdollisuus pääsäännöstä työvoimapula-aloilla
 - Näin toimittu myös muissa Pohjoismaissa Norjaa lukuun ottamatta
 - Työehtosopimuksen määräysten noudattamisen tulee olla riittävä taso
- Palkkarajan määrittelemisen valtioneuvoston asetuksella luo epävarmuutta
 - Palkkarajan uudelleen määrittelemisen kriteerien tulee olla selkeitä ja läpinäkyviä
 - Erityinen riski jatkolupia haettaessa
- Matkailu- ja ravintola-alan työvoimakustannukset Euroopan 5. korkein
 - Palkkatasoa nostava sääntely erittäin haitallista alalle ja vaikeuttaa työntekijöiden työllistämistä sekä heikentää alan kilpailuasetelmaa muihin Euroopan maihin nähden

Kiitos!

Olli Varmo
Työmarkkinajohtaja
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

09 6220 281
044 750 7683

olli.varmo@mara.fi

